

ВІТАЄМО З 300-РІЧЧЯМ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г.С. СКОВОРОДИ

ШАНОВНІ СКОВОРОДИНІВЦІ!

Цього річчя попри війну в Україні 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди відзначається на державному рівні. Дата ювілею видатного українця увійшла до переліку ювілейних дат ЮНЕСКО 2022 року.

Величний, гордий мандрівник, філософ, просвітитель, гуманіст, письменник, музикант, поет і педагог на багато років випередив свій час, і його прониклива мудрість ніколи не втрачає своєї актуальності. І. Франко ще у свій час написав: «Григорій Сковорода — явище вельми помітне в історії розвитку українського народу, мабуть, найпомітніше поміж усіх духовних діячів наших XVIII ст.».

Для нас, сковородівців, Григорій Савич — духовний патрон. І сенс місії нашого ун-ту сформульований, спираючись на постулати його філософії. Педагогічна освіта належить до однієї з основних основоположних функцій держави, яка наповнює змістом інші функції. Її стан, якість і ефективність залежать від повноти втілення у життя трьох першочергових завдань: формування громадянина, формування патріота, формування професіонала. І тільки при достатньо високому рівні реалізації зазначених завдань в унікальному освітньо-науковому і культурно-духовному середовищі педагогічного ун-ту можна підготувати справжнього вчителя як істинного представника педагогічної аристократії, який на високому рівні зможе забезпечити загальнодержавні потреби й інтереси, стати носієм і ретранслятором національної ідеї, будителем духу свого народу.

Високо оцінюючи педагогічну спадщину Г. Сковороди, відомий український педагог Софія Русова писала: «Не всі твори Сковороди мають значення для виховання, але в багатьох із них висловлені такі думки, які освітлюють філософське і громадське значення виховання, показують напрямки, якими бажано вести дитину до свідомості».

Г.С. Сковорода можна по праву вважати першим і великим педагогом України, який ввів у обіг безліч педагогічних концепцій і категорій. Система навчання і виховання Сковороди і сьогодні актуальна. Суб'єктно-суб'єктні відносини вчителя й учня, добрососідство, любов до справи і ближнього. Якість освіти в його концепції повинна оцінюватися не балами, а вчинками. Сковорода пропагував власну теорію навчання і виховання і диференціював

роль батьків, учителів, самих учнів і громади. Добре народити і зберегти дитині здоров'я — обов'язок батьків, добре навчити — обов'язок учителя і школи. Учителю — професія від бога, а всі інші професії від учителя, — стверджував Сковорода і, виходячи із виключної ролі вчителя в суспільстві, він рекомендував відбирати на цю професію тільки «по-сродності».

На новому етапі розвитку педагогічної думки ми знову віднаходимо в Г.С. Сковороди народні корені, черпаємо ідеї патріотизму, духовного самопізнання і самовдосконалення, поваги до рідної мови. Ці процеси зараз потребують як ніколи глибокого наукового аналізу педагогічної спадщини, сучасного її коментування й імплементації в систему освіти.

Освіта і виховання у сучасних умовах в Україні будуть достатніми, якщо спиратимуться на основоположні загальнолюдські і загальнопедагогічні принципи, даровані Богом і розроблені нашими видатними просвітителями, зокрема Г.С. Сковородою: природовідповідності, гуманізму, дитиноцентризму, усвідомленої відповідальності за свою поведінку, вдячності, мультикультурності тощо.

Сьогодні, в умовах війни, Григорій Савич ще раз став для нас символом духовної міцності, незламності, життєствердності. Коли в ніч з 5 на 6 липня в корпус нашого університету влучила ворожа ракета і вщент його зруйнувала, то справдилося справжнє диво: неущождженим виявився пам'ятник Григорію Сковороді, який рятівники дістали з-під завалів. Незабаром, як і впродовж багатьох років, Григорій Савич знову зі свого п'єдесталу споглядатиме за життям нашого ун-ту.

Святукуючи 300-річчя від Дня народження Григорія Савича, ми можемо подякувати і низько поклонитися йому за багатство його філософських і педагогічних поглядів, а його слова «Ми сотворили світ полум'ям, созиждем день веселіший!» і надалі будуть залишатися вічним дороговказом для кожного з нас.

Зі святом, дорогі сковородівці!

Юрій Боичук, ректор, докт. пед. наук, проф., чл.-кор. НАПН України

УЧИТЕЛЬ ЗА ПОКЛИКАННЯМ І ПРОМИСЛОМ БОЖИМ...

Творчість нашого земляка, патріота України й водночас уповноваженого Богом представника всього людства на теренах нашої Батьківщини має потужний резонанс і силу ініціативи в сучасних напружених соціокультурних і геополітичних контекстах.

300 років з дня народження великого поета, філософа, педагога й просвітника, мабуть, не випадково припали на ці скрутні часи. Сковорода надихає та підтримує нас у часи випробувань, які стійко і мужньо переживає наша Вітчизна в боротьбі за гідну долю української нації й кожного українця.

Незмінна адреса Григорія Сковороди — це Харківський національний педагогічний університет, який гідно й віддано несе ім'я свого патрона, а його академічна спільнота — сковородівці. Справді, їх уже сьогодні чимало у світі. Але саме в Харкові Сковорода починав творити сучасну Європу, надаючи їй ідеї модерного звучання, яке через століття вже в об'єднаній Європі перетвориться на гасло «Doing Europe». Сьогодні ми, як учив нас Сковорода, боремось і віддаємо життя за європейське майбутнє України.

Сковорода, учитель за покликанням і «промислом Божим», задає духовну матрицю і встановлює високу планку для всіх тих, хто обрав професію педагога, тобто провідника, порадника, вихователя та інструктора на тернистому шляху життєтворчості української нації та пересічних українців. Педагоги, за

прикладом Сковороди, прокладають цей шлях і крокують по ньому так само, як і він — з помилками, розгубленістю, але здебільшого — з радістю перемоги над негараздами, викликами долі й, найголовніше, над собою, перетворюючи себе на духовну людину з «другим серцем», наповненим любов'ю та радістю від спорідненої праці, яка гармонізує суспільне життя, стверджуючи панування нерівної рівності

Сковорода для нас — це: — пристрасний гуманіст, який сповідує, відстоює та перетворює на життя засадничі смисли позитивної ідеї свободи, емансипаторського розуміння спорідненої праці та імперативу самовдосконалення;

— транслятор модерної ідеї Європи та ініціатор її втілення на теренах України, включно з конститутуванням простору оновленої педагогічної освіти. Харківський національний педагогічний університет завдячує своєю історією та досягненнями духу Сковороди та величчю його серця;

— учитель, який навчив нас їти шляхом світла й запалювати його в серцях інших, бачити за видимим невидиме, за несправжнім — справжнє, за неистин-

ним — істинне, не піддаватись спокусам і завабам, не будувати повітряні замки в небі, які затюляють світло сонця; — патріот, який рішуче відкидав соціальний, політичний і побутовий паразитизм і закликав до розбудови освітніх інституцій та практик на національній основі, не вдаючись до завищеної оцінки зарубіжного, начебто передового досвіду. Українська молодь має реалізувати себе в Україні, а українське суспільство — створювати всі умови для цього;

— засновник школи самопізнання з такими домашніми тренажерами, як щоденник, дружня бесіда, листування з друзями, спостереження за своїм та їхнім розвитком, рівнем власної світоглядної культури, а також — повсякденне служіння Україні і людям, як далі, так і ближнім;

— практика духовної творчості, яка починається зі створення у власному тілі духовної людини з «другою головою і другим серцем», позбавленим заздрості і завблещу суспільства споживання, натомість відкритою людям, наповненою дією любові, милосердя, які змінюють світ за настановами християнської моралі.

Автор — Ольга Коваліна, 4-й курс ф-ту мистецтв

— «Сад Божественних пісень», посаджений і доглянутий Сковородою, який декілька генерацій сковородівців перетворили на Парк сковородівських ідей і який знаходиться на теренах Харківського національного педагогічного університету й відкриває для всіх охочих портал у гідне майбутнє України, що далеко не востаннє забезпечують учителів, зберігаючи спадковість сковородівської традиції та силу її ініціативи.

Марія Куптаєва, зав. каф. філософії, д. філос. н., професор, член-кор. НАПН України

СКАРБНИЧКА СКОВОРОДІАНИ

2022 рік згуртував наукову спільноту багатьох країн світу навколо 300-річчя найвидатнішої постаті XVIII століття Григорія Савича Сковороди.

Коллектив нашого університету вже тривалий час веде підготовку до ювілею з особливим запалом та урочистим настроєм. Кожен із нас зробив свій особистий внесок у святкування цієї визначної дати. Тільки в 2022 році, незважаючи на складні умови воєнного часу, відбулося чимало цікавих заходів і подій, присвячених великій постаті Г.С. Сковороди.

Так, на ф-ті дошкільної освіти було організовано й проведено: круглий стіл «Психолого-педагогічні ідеї у творчості Григорія Сковороди — українського філософа-мандрівника»; відкриті лекції «Мудра іграшка» Григорія Сковороди в сучасних малюнках дитини», «Григорій Сковорода — «Першорозум» своєї епохи»; семінар «Григорій Сковорода про театральне мистецтво» і виготовлено ювілейний календар на 2021–2022 рр. за байками Г.С. Сковороди з малюнками дітей.

На ф-ті іноземної філології відбулися круглі столи: «Цікаві факти про життя та творчість Г.С. Сковороди»; «Переклад творів Г.С. Сковороди європейськими мовами»; «Рецепція творчості Г.С. Сковороди в англомовному світі». Було проведено відкриті дискусії зі студентами «Спадщина Г.С. Сковороди кризь призму англійської мови», конкурс перекладів цитат Г.С. Сковороди іноземними мовами.

На ф-ті історії і права 2 грудня 2022 р. каф. філософії планує проведення міжнародної НП конференції «Зоряний час української культури: Філософія Григорія Сковороди і європейська перспектива України». На ф-ті проведено науковий семінар «Соціальні та правові погляди Г.С. Сковороди», тематичні засідання наук. гуртків «Правознавець» та з трудовою прав, з учнями шкіл м. Харкова проведено мінідиспут на тему «Пізнай себе — і ти пізнаєш світ!»

На ф-ті мистецтв виготовлено художні макети тематичної сувенірної продукції, організовано віртуальні виставки «Г.С. Сковорода очима студентів» та «Шляхами Сковороди», проведено Міжнародний конкурс-виставку художньої творчості «Стежками Г.С. Сковороди — 300 років», майстер-клас зі створення графічної роботи в техніці офорта «Через віки звертається до нас філософ Г.С. Сковорода».

На ф-ті початкового навчання проведено конкурс студентських художніх творів для дітей про Г.С. Сковороду «Чому я можу навчитися в Г.С. Сковороди?»; онлайн-екскурсію до Сковородівців за матеріалами проекту Ukraine «Писати й жити як Сковорода», організовано віртуальну виставку фотоколлажів «Ідеї Сковороди в образах сучасності». Каф. початкової і проф. освіти переказала гроші на відбудову

літературно-меморіального музею Г.С. Сковороди. Проведено круглий стіл «Творча спадщина Григорія Сковороди в реаліях сьогодення».

Ф-т природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти провів низку заходів, присвячених ювілею Г.С. Сковороди: V міжнародну конференцію молодих учених «Харківський природничий форум», Всеукраїнський кросс-форум «Європа єдне здорове майбутнє» у межах програми Президента України «Здорова Україна» із залученням міжнародних учасників. На каф. зоології зі студентами було обговорено документальний фільм «Таємничий Сковорода».

Ф-т соціальних і поведінкових наук провів міжкафедральний круглий стіл «Соціально-філософські погляди Г.С. Сковороди в умовах сучасних реалій», кураторську годину до Дня вчителя «Учитель життя. Григорій Сковорода».

Викладачі українського мовно-літературного ф-ту імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка взяли участь у Міжнародній конференції «Наукові рефлексії про Григорія Сковороду в XXI столітті»; Р.В. Мельників виступив із доповіддю «Всякому профу. І. Сковорода. Харків 2022» на Мандріваній конференції, присвяченій 300-річчю Григорія Сковороди; у Львівському ун-ті відбулася гостьова лекція проф. І. Разуменко на тему: «Г.Сковорода - філософ, просвітитель, гуманіст»; каф. теорії і практики англ. мови провела засідання англійського клубу «Навчання і викладання, відлучення Г.С.Сковороди».

На ф-ті фізичного виховання і спорту відбулася студентська НК, до якої були підготовлені цікаві доповіді та яскраві презентації на такі теми: «Життєвий шлях Г.С.Сковороди», «Філософія Г.С.Сковороди та фізична культура: єдність думок».

Для студентів фізико-математичного ф-ту каф. інформатики провела онлайн-вікторину «Г.С.Сковорода — український філософ, богослов, поет, педагог»; відбулося чимало інших заходів, присвячених ювілею Сковороди.

Ін-т післядипломної освіти і менеджменту та каф. наук. основ управління провів 2 конференції.

На всіх ф-тах протягом року проведено кураторські години, присвячені ювілею Г. Сковороди; видано чимало публікацій про життя великого філософа і просвітителя, його творчість; виийшли друком наук. та навч. видання, присвячені 300-річчю від Дня народження Г.С. Сковороди. Усі наші здобутки та досягнення увійдуть до золотого скарбнички історії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.

Світлана Бережна, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності

ЗБЕРЕЖЕМО ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ХАРКІВЩИНИ

22 листопада в нашому університеті проходило засідання Ради ректорів Харківського регіону.

У роботі Ради взяли участь начальник Харківської обласної військової адміністрації Олег Синегубов, заступник нач. Віта Ковальська та директор департаменту науки і освіти Олексій Литвинов.

Учасники зустрічі обговорили підсумки вступної кампанії 2022 року та створення Спільки ректорів Харківського регіону.

На початку засідання Олег Синегубов відзначив сумлінну роботу керівників вишів в умовах військової агресії з боку російських окупантів. «Дякую, що продовжуєте працювати в Харкові на благо

навчальних закладів та своїх колективів. Для нас дуже важливо зберегти викладацький склад і традиційно високий рівень освіти. Ми прагнемо, аби наші викладачі, професори, кандидати наук, доценти лишилися на своїх робочих місцях. Необхідно об'єднати зусилля й уже зараз думати про освітній процес у тих складних умовах, у яких ми перебуваємо, і готуватися до наступного навчального року», — розповів Олег Синегубов.

Начальник Харківської ОВА також закликав освітян активно підтримувати зв'язки з колегами на міжнародному рівні та заохочувати їх до надання допо-

моги. «Ми відкриті до діалогу й будемо завжди працювати над розв'язанням будь-яких проблем, бо це наша спільна справа», — підкреслив Олег Синегубов.

За словами Директора Департаменту науки і освіти ХОБА Олексія Литвинова, цього року підготовка та проведення вступної кампанії проходила в надзвичайно складних умовах, які спричинили повномасштабну війною з РФ. Із 23 ЗВО Харківської обл. всі 23 — зазнали руйнувань, 6 — значно пошкоджені.

У 2022 р. на здобуття ступеня «бакалавр» до ЗВО Харківської обл. подано понад 50 тисяч заяв, на здобуття ступеня

«магістр» — 37 тисяч. За кількістю цих заяв Харківська обл. посіла третє місце серед інших регіонів України», — доповів Олексій Литвинов.

Голова Ради ректорів Володимир Бабаєв повідомив колегам про створення в Харкові окремого підрозділу громадської організації «Спілка ректорів ЗВО України» та ознайомив з проектом Положення про такий підрозділ.

Наприкінці зустрічі учасники засідання створили ініціативну групу, яка буде займатися підготовкою установчих зборів та обранням очільника Спільки ректорів Харківського регіону.

Г. СКОВОРОДА В НАУКОВИХ РЕФЛЕКСІЯХ ХХІ СТОЛІТТЯ

22 вересня відбулася Міжнародна конференція «Наукові рефлексії про Григорія Сковороду в ХХІ столітті», ініційована, організована й проведена двома провідними ун-тами Харкова: ХНУ імені В.Н. Каразіна й ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Пленарне засідання відкрили ректори ун-тів: проф. **Тетяна Кагановська** й проф. **Юрій Бойчук**, прокоментувавши роль титульного українського філософа в духовному житті нашої нації. Творчість Григорія Сковороди об'єднала на конференції і відомих учених-мовознавців та літературознавців з українських закордонних ун-тів та академічних установ, представники яких виступили на пленарному й секційних засіданнях.

Наш ун-т на пленарному представила проф. **Лідія Ткаченко** з доповіддю про риторичний потенціал творів Григорія Сковороди. Каф. українознавства і лінгводидактики нашого ун-ту стала модератором мовознавчої секції, до якої долучилися науковці з Ін-ту української мови НАН України, Ін-ту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, КНУ імені Тараса Шевченка, Чернівецького ун-ту імені Юрія Федьковича, Закарпатського угор-

ського ун-ту імені Ференца Ракоці II, Сумського НПУ імені А.С. Макаренка, Волинського НУ імені Лесі Українки, Львівської національної музичної академії та інших українських вишів.

Чим цікавить сучасних українських мовознавців творчість Григорія Сковороди? Насамперед його мова, яка й досі є предметом дискусій (що підтвердив виступ професорки **Лідії Гнатюк**, який викликав питання в опонентів); також актуальною дослідницькою проблемою є лінгвопоетика Сковороди, його художній світогляд, концептуалізація основних понять у картині світу філософа, дидактичний ресурс його байок і притч та ін.

Так через 300 років від свого народження наш патрон Григорій Сковорода об'єднав українських мовознавців у Харкові — місті, яке наділене магічною силою народжувати, плекати й гуртувати геніїв.

Олена Маленко, проф., зав. каф. українознавства і лінгводидактики

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА «FOREVER»

Завершився Міжнародний конкурс, присвячений 300-річчю від Дня народження Григорія Савича Сковороди — видатного українського філософа, педагога, просвітителя-гуманіста, поета, музиканта.

Харківської області) професорсько-викладацький склад кафедри образотворчого мистецтва одразу вирішив провести цей конкурс — шану великому філософу, світоку української нації.

Спочатку планувалося провести лише дитячий конкурс. Але волею долі він розрісся, і в ньому взяли участь не тільки діти, а й художники-професіонали.

Усі учасники отримали сертифікати, викладачі — подяки, а переможці — заслужені дипломи та грошові премії. На жаль, ворог постійно вносить корективи в наші плани, але ні гради, ні ракети не зможуть примусити художників сидіти склавши руки. Вони будуть продовжувати творити на славу нашої любшої неньки-України.

Звичайно, ми планували показати ці прекрасні твори в нашій виставковій залі ХНПУ імені Г.С. Сковороди, розташованій на пров. Фанінському. Запрошуємо вас усіх на нашу онлайн-виставку, де ви побачите прекрасні, чисті, душевні роботи дітей, які готувалися зі своїми викладачами декілька місяців, щоб подарувати нам цю натхненну красу.

<https://sites.google.com/view/department-fine-arts/poza/vystavky?authuser=0>

Т. Паньок, проф., зав. каф. образотворчого мистецтва

«SKOVORODA — FEST» ТРИВАЄ

3 нагоди 300-річчя від Дня народження Григорія Сковороди в нашому ун-ті проводиться фестиваль аматорського мистецтва «SKOVORODA — fest», у якому взяли участь представники всіх ф-тів.

Ідея проведення фестивалю та його організація належить культурно-мистецькому центроу ун-ту. 150 яскравих і талановитих робіт надійшло до оргкомітету фестивалю. Понад 200 здобувачів вищої освіти виявили свої творчі здібності в різних видах мистецтва. Були представлені такі номінації, як вокал, хореографія, театральний та оригінальний жанр, серед них були присвячені саме творчості нашого видатного просвітителя-гуманіста, філософа, поета, педагога.

Так з'явилися окремі секції фестивалю: «Виконання музичного вокального твору Г.С. Сковороди», «Краще читання байок і віршів Григорія Сковороди», «Краща ілюстрація до байки Сковороди»; були запропоновані теми для авторських творів на сковородинівську тематику.

Цього року традиційний огляд художньої самодіяльності «Дебют першокурсників» проводився теж у рамках «SKOVORODA — fest». Наші дебютанти представили багато робіт та неодмінно були заохочені дипломами й грамотами від журі фестивалю.

Кращі здобутки наших учасників щоденно виставляються в соціальних мережах. Це музичні номери та поезія

митця, роботи з образотворчого мистецтва та відеоролики, танцювальні та спортивні композиції.

З Григорієм Сковородою ми крокуємо в майбутнє!

Наталія Грицаненко, директор культурно-мистецького центру

ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ «УКРАЇНСЬКОГО СОКРАТА»

До 300-х річчя від дня народження українського філософа Г.С. Сковороди довідково-бібліографічний відділ Наукової бібліотеки нашого ун-ту підготував бібліографічний покажчик «Григорій Сковорода: філософія життя і творчості «українського Сократа».

Покажчик є спробою зібрати відомості про опубліковані твори Григорія Сковороди та наукові праці, історичні та літературознавчі розвідки, художні твори, присвячені видатному мислителю, що зберігаються у фондах Наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, а також джерела, які вдалося виявити у фондах бібліотек України і які є у відкритому доступі мережі Інтернет. Пропонувана робота не претендує на вичерпність. Після смерті Г.С. Сковороди його тексти надруковано в багатьох джерелах. Існує величезна кількість праць, присвячених багатогранній діяльності Григорія Савича Сковороди, і врахувати все неможливо.

Пошук джерел для покажчика закінчено 5 листопада 2022 року. До нього ввійшли монографії, статті, дослідження, згадки про письменника, а також спеціальна література, що характеризує Г. Сковороду лише як філософа, письменника,

наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gskovorody> та електронному архіві ХНПУ: <http://dspace.hnpu.edu.ua>.

Бібліографічне видання адресовано науковцям, викладачам навчальних закладів, аспірантам, студентам, працівникам бібліотек, любителям старовини, а також усім, хто прагне знати національну історію та цікавиться творчістю Григорія Сковороди.

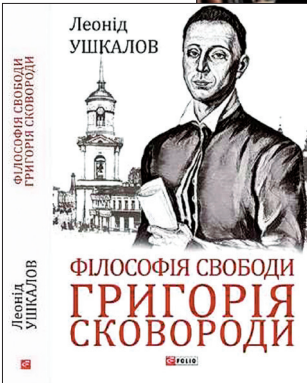
Т.І. Неудачина, завідувачка ДББ Наукової бібліотеки ХНПУ імені Г.С. Сковороди

СКОВОРОДИНА ПРОФЕСОРА ЛЕОНІДА УШКАЛОВА

Професор ХНПУ імені Г.С. Сковороди Леонід Ушкалов став одним із найвагоміших фундаторів сковородинського наукового дискурсу.

Сковородинську тему Л. Ушкалов почав студіювати в аспірантурі при Ін-ті літератури імені Тараса Шевченка НАН України, продовжив у докторантурі при каф. української літератури ХНПУ імені Г. Сковороди. Він є автором численних історико-літературних та історико-філософських праць, присвячених життю і творчості філософа. Вагомим внеском в українське сковородинознавство є одинадцять книжок автора, а саме: «Нариси з філософії Григорія Сковороди», «Григорій Сковорода і антична культура», «Українське барокове богосмислення. Сім етюдів про Григорія Сковороду», «Два століття сковородині: бібліографічний довідник», «Григорій Сковорода: семінарії», «Сковорода та інші. Причинки до історії української літератури», «Григорій Сковорода», «Сковорода, Шевченко, фемінізм... статті 2010–2013 років», «Повитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди», «Сковорода від А до Я».

Вершиною ушкалівської сковородині стала робота пана професора над підготовкою Повного академічного видання творів Г. Сковороди, у якій взяли участь декілька установ, зокрема Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Ін-т філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, ХНПУ імені Г.С. Сковороди, Національний літературно-меморіальний музей Г. Сковороди в Сковородинівці та Ун-т Альберти (Канада). До речі, професору Ун-ту Альберти Наталія Пилип'юк та Олег Ільницький підготували до цього видання фундаментальну електронну кордацію. У 2010 р. Повна академічна збірка творів Григорія Сковороди була надрукована в харківському видавництві «Майдан». Вона відразу стала лауреатом XVI форуму видавців у Львові, а у Всеукраїнському рейтингу «Книжка року» здобула перше місце в номінації «Хрестоматія» й виграла гран-прі, у 2011 р. вийшла другим накладом, її автору Президією НАН України була вручена премія імені І.Я. Франка.

Одним із магістральних напрямків академічної сковородині науковець вважав питання джерел сковородинської поезії, філософії та богослов'я, впливу Сковороди на подальшу українську культуру та філософію, проблему його зв'язку з центрально- та західноєвропейською літературною і філософською традиціями XVII — XVIII ст., предметне вивчення сковородинських універсалів, таких як натура, сродність, тип, архетип, антитип тощо.

Більш детально з творчим доробком професора Леоніда Ушкалова можна ознайомитися в бібліографічному довіднику «Вінець моїх свідч, що знають геть усе...»: літературознавчий світ Леоніда Ушкалова (бібліогр. довідник / упоряд. наук. ред., передм. Н. Левченко. Харків: Майдан, 2020. 92 с.), де колишня аспірантка й докторантка проф. Л. Ушкалова при каф. української літератури та журналістики ХНПУ ім. Г. Сковороди, авторка цієї статті здійснила жанровий розподіл його наукових праць. Матеріал кожної рубрики подала в хронологічній послідовності. «Літописна» традиція біобібліографічного довідника зробила його композиційно прозорим, а також окреслила історичну стратегію розвитку літературознавчих векторів і поступ наукової думки Л. Ушкалова.

Н.М. Левченко, проф. каф. укр. л-ри та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

ВІЗИТ ДО ПЕРЕЯСЛАВА

6–7 жовтня сковородинівці з робочим візитом відвідали дружній Університет Григорія Сковороди в Переяславі, де відбулася Міжнародна конференція «ХХІ Сковородинівські читання».

Делегацію від ХНПУ імені Г.С. Сковороди очолював ректор Юрій Бойчук. Робочий візит сковородинівців був плідний, насичений приємними зустрічами, цікавими виступами, новими знайомствами та багато культурною програмою, що підготували для учасників організатори конференції. На пленарному засіданні із зацікавленням слухали доповіді заступниці Міністра освіти та науки України **Віри Рогової**, ректора Ун-ту Григорія Сковороди в Переяславі **Віталія Коцура**, президента НАПН України **Василя Кременя**, ректора Сковородинівського ун-ту **Юрія Бойчука** та інших спікерів. На пленарному засіданні також виступила завідувачка каф. філософії ХНПУ

Щиро дякуємо нашим партнерам, друзям, які попри всі негаразди, виклики й труднощі воєнного часу працюють на благо України, на користь педагогічної справи! Разом ми непереможні!

Юлія Клименко, кер. Пресцентру

СВІТОЧ НАЦІЇ ОБ'ЄДНУЄ УКРАЇНУ

16 листопада у Львівському НУ імені Івана Франка в змішаному форматі відбулася VIII Міжнародна науково-практична конференція «Григорій Сковорода в сучасному багатомірному світі (до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди)», співорганізатором якої став і наш університет.

Звітаючим словом до учасників конференції звернувся ректор ЛНУ імені Івана Франка **В.П. Мельник** та ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди **Ю.Д. Бойчук**. Уся тематика доповідей, яскраві виступи провідних учених України, зокрема професорів **М.Д. Култаєвої**, **М.В. Кашуби** та пред-

ставників низки інших країн, засвідчили, що концептуальна картина світу Григорія Сковороди, зображена у філософських роздумах, його про-світницька діяльність, його письменницький доробок, його внесок в утвердження української нації як суспільства вільних людей — це все те, що об'єднує

Україну, підтверджує правильність європейських орієнтирів нашої держави, правильність шляху, який ми обрали, долаючи шалений спротив російських загарбників. Загальний меседж цієї конференції — дух Сковороди і сьогодні з нами, він у ментальному коді українців.

Олена Олексенко, проф. каф. української мови

30 листопада 2022 р. о 10:00 на базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди по вул. Алчевських, 29 відбудеться Міжнародна науково-практична конференція «Філософія Григорія Сковороди і ми — українці», метою якої є активізація суспільно-і люднотворчого потенціалу філософії Григорія Сковороди в українських та світових контекстах.

КРУГЛИЙ СТІЛ

20 жовтня на ф-ті природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти відбулося засідання Регіонального круглого столу «Шляхи збереження здоров'я дітей, підлітків і студентської молоді в умовах воєнного стану».

Засідання організоване каф. здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології та каф. спеціальної педагогіки та присвячене 300-річчю від дня народження Г.С. Сковороди.

З вітальним словом і побажаннями плідної роботи, цікавих дискусій до учасників звернувся ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди, д. пед. н., проф., член кореспондент НАПН України **Ю.Д. Бойчук**. У роботі взяли участь директор ДУ «Ін-т охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України», д. мед. н., проф. **Г.М. Даниленко**; зав. Ресурсного центру з підтримки інклюз. освіти **В.М. Лященко**. Співорганізаторами заходу, окрім всіх кафедр ф-ту на чолі з деканом д.п.н., проф. **С.О. Микитюком**, виступили Департамент науки і освіти Харківської обл., Державна установа «Ін-т охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України», КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Т.Є. Комісова, коорд. з наук. роботи ф-ту

НАУМОВСЬКІ ЧИТАННЯ–2022

3–4 листопада на фізико-математичному ф-ті відбулася ХХ Всеукраїнська науково-методична конференція здобувачів «Наумовські читання», присвячена 300-річчю з дня народження Григорія Сковороди.

Урочисто відкрив пленарне засідання ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди Юрій Дмитрович Бойчук, який проаналізував багаторічний досвід ф-ту в організації студентської наук. роботи, зауважив на значущості провідної тематики конференції, визначив стратегічні напрями подальшого розвитку конференції у відповідь на виклики сьогодення.

СКУЛЬПТУРИ, ЯК І РУКОПИСИ, НЕ ГОРЯТЬ

У Харкові до 300-річного ювілею з дня народження Григорія Савича Сковороди реставрували скульптуру нашого видатного земляка.

Фото Ольги Сошнікової

У ніч проти 7 травня 2022 року росія здійснила ракетний удар по Харківщині, унаслідок якого згоріли старовинні будівлі меморіального музею Г.С. Сковороди в Сковородинівці. Тоді статую філософа дивом уціліла, хоча й була пошкоджена. Фахівці харківської філії Національного науково-дослідного центру України Світлана Єфанова та Сергій Омелінич відновили скульптуру видатного українського філософа.

ВІТАЄМО!

Щиро вітаємо зі щасливим ювілейним Днем народження канд. філол. н., доц., зав. каф. української мови Щербаківу Наталію Володимирівну!

Шановна ювілярко, зичимо Вам добра, оптимізму, впевненості, яскравих перспектив, нових досягнень завдяки працездатності й цілеспрямованості. Нехай достаток і злагода завжди панують у Вашому домі! Жіночого щастя, квітів, пісень, посмішок! Залишайтеся такою ж чарівною й неповторною!

Колегу

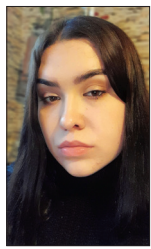

УПЕВНЕНА, МИ ВПОРАЄМОСЬ

У шкільні роки дорослі часто говорили про те, яким насиченим було їхнє навчання в ун-ті, і наголошували, що це був краптий період їхнього життя.

Тож я з нетерпінням чекала вступу до вишу, аби перекоонатися в цьому на власному досвіді.

Перший курс розпочався в офлайн режимі, і це було безмежне щастя, яке, на превеликий жаль, тривало недовго, бо через місяць нас відправили на дистанційне навчання. За цей короткий час ми з одногрупниками навіть не змогли як слід познайомитися. Потрібно було швидко опанувати нові програми для навчання, адже студентські платформи відрізняються від шкільних. Викладачі змінювалися майже щотижня, і після шкільних років це було дуже незвично. Незважаючи на деякі труднощі, сумувати не доводилось. Постійні заходи, конференції,

виступи, гуртки урізноманітнювали буденне життя. Коли зменшилась захворюваність і з'явилися сподівання, що скоро ми повернемося до аудиторій, почалася війна. Найважчими були перші місяці, особливо прийняти той факт, що в твоїй країні війна, виявилось складним завданням, але зараз ми вже навчилися боротися з тривогою, страхом та відчуженням, з такими подіями, як проблеми з мережею, повітряна тривога, під час якої варто перебувати в укритті, та поява в багатьох синдромів втрачених можливостей. За таких обставин навчання потребує ще більших зусиль.

Зараз, навчаючись на другому курсі, у таких складних умовах можу сказати, що до будь-яких обставин можна пристосуватися. Упевнена, ми впораємося з усіма складностями та повернемося до звичайного мирного життя.

Аліна Денисенко, 2 курс ф-ту історії і права

ТУРЕЦЬКІ ПОЕТИ УКРАЇНСЬКОЮ

На честь 99-тиріччя від дня заснування Республіки Туреччина Турецький культурний центр при ХНПУ імені Г.С. Сковороди підготував збірку перекладів поетичних творів сучасних турецьких авторів.

Збірка містить українські переклади віршів, які є справжніми перлинами турецької поезії XX-XXI століття. Твори переклали студенти та викладачі-порологи вишів України в межах конкурсу поетичного перекладу, який було організовано нашим Центром. Ілюстрації до книги також зроблені студентами, які вивчають турецьку мову. Дизайн обкладинки: Фуатом Акденізілі.

І. Скразловська, доц. каф. східних мов

Випуск-2022

НА ШЛЯХУ ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Настав найважливіший та найвідповідальніший момент нашого навчання — захист кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня магістра. Про підготовку до захисту розповіли наші випускники.

Анастасія Гребешкова, фізико-математичний ф-т (наук. кер. — проф. Надія Василівна Олещенко): «Тема моєї роботи: «Розробка інфографіки для навчання інформатики учнів профільної школи».

Чому я обрала саме цю тему? Тому що інфографіка на відміну від традиційної візуалізації даних об'єднує текст і малюнок разом, щоб передати складну ідею у творчий, легкий для розуміння спосіб.

Моє дослідження спрямоване на вивчення використання інфографіки на уроках інформатики та спонукання вчителів до її використання. Мета мого магістерського дослідження — проаналізувати інфографіку та розробити візуальні моделі для вивчення теми «Моделі і моделювання» для учнів 11 класу. Тема виявилась надзвичайно цікавою та захоплюючою, адже створення інфографіки — це творчий процес, який потребує певних умінь та навичок. Крім того, експериментальне дослідження показало, що учні із задоволенням не тільки використовували інфографіку на уроках інформатики, але й навчилися самостійно створювати просту інфографіку для представлення своїх доробок у візуальній формі.

Основні положення й результати дослідження доповідалися на НПК та публікувалися у збірник наук. праць ХНПУ імені Г.С. Сковороди та використовувалися в ХГ № 55 на уроках інформатики в 11-х класах.

Смі Іл, ф-т іноземної філології (наук. кер. проф. Оксана Анатоліївна Коваленко): «Я здобула ступінь бакалавра з прикладної лінгвістики в НУ кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Одеса) і вирішила продовжити своє навчання в магістратурі на ф-ті інозем. філології на спец-ті 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська) Сковородинівського ун-ту тому, що «бренд ХНПУ імені Г.С. Сковороди» має неабияку популярність у Піднебесній. Тема мого магістерського дослідження: «Структурно-семантична характеристика складних слів у сучасному англійському рекламному тексті».

Півтора року навчання швидко промайнули, але я багато й ретельно працювала над дослідженням навіть під час війни, постійно була на зв'язку зі своїм керівником.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на IV Всеукраїнській інтернет-конференції «Мовна освіта фахівця: сучасні виклики та тренди», яка відбулася на базі Національного юрид. ун-ту імені Ярослава Мудрого в лютому 2022 р., також маю публікацію в збірнику статей «Topical issues of foreign philology and linguistics» ф-ту іноз. філології ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Світлана Гуренко, ф-т дошкільної освіти, (наук. кер. — к. п. н., доц. Валерія Леонідівна Григоренко): «Ось і завершується ще одна сторінка університетського життя, сповненого яскравими моментами, новими знаннями, співпрацею з найкращими викладачами — майстрами своєї справи. Кредо нашого ф-ту: «Творчий вихователю — запорука щасливого дитинства», адже вихователю дитячої садка повинен бути для маленьких вихованців майстром на всі руки: уміти малювати, ліпити, шити, співати, танцювати, бути і художником, і артистом, і просто мамою.

Я працювала над проблемою активізації пізнавальної діяльності дошкільників і засобом для цього обрала ознайомлення з картинами художників України саме в цей непростий для нашої країни час, коли національна свідомість і гідність кожної людини піднялась на найвищий щабель. Під час війни освітній процес відбувається в онлайн-форматі, що потребує підвищеної уваги до використання інтерактивних технологій. Саме тому я самостійно продумала, відзняла та змонтувала відеозапис стосовно своєї теми для дітей ст. дошкільного віку.

Я впевнена, що творчість наших українських художників, таких як І. Айвазовський, А. Куїнджі, Ю. Кульчицька, В. Микита, О. Новаківський, І. Рєпін, Т. Яблонська, обов'язково викличе інтерес у дошкільників, стане стимулом для набуття нових знань та вплине на формування естетичного смаку, сприятиме прищепленню любові до укр. мистецтва і формуванню справжнього патріота».

Ольга Сіднова, ф-т початкового навчання (наук. кер. д. пед. н., проф. Тетяна Олексіївна Довженко): «Незабаром відбудеться захист моєї кваліфікаційної роботи на актуальну тему: «Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами арттерапії».

Зараз проблема розвитку творчих здібностей молодших школярів хвилює не тільки педагогів, а й батьків. Саме тому головне завдання вчителя — допомогти молодшим школярам розвинути власний потенціал у процесі навчальної і творчої діяльності зокрема й засобами арттерапії.

Проблем на етапі роботи над теоретичною частиною дослідження в мене не виникло. Експериментальна робота спочатку також ішла добре, проте після повномасштабного вторгнення РФ на територію України стало неможливим проводити експеримент на базі ЗЗСО, бо освітній процес було призупинено. У квітні освітній процес було поновлено, і я продовжила проводити експериментальне дослідження, щоправда, в онлайн-режимі. Це було незвично і важко, проте я адаптувалася і змогла провести онлайн-роботу з розвитку творчих здібностей молодших школярів засобами арттерапії, результати якої виявилися успішними».

Марина Горбань, ф-т історії і права (наук. кер. к. іст. н., доц. Лариса Миколаївна Ямпольська): «Магістерська робота — це самостійна творча робота, яка носить прикладний характер, відбиває рівень теоретичних знань і практичних навичок випускника, його здатність до професійної діяльності як фахівця. Кожен з нас мав змогу самостійно обрати тему дослідження і протягом півтора року поглиблено її розглянути. Тема моєї магістерської роботи: «Колоніальна політика Англії у Вікторіанську епоху (1837–1901 рр.)». Переглядаючи художні фільми, серіали та читаючи літературні твори про період XIX століття Англії, у мене виникло безліч питань стосовно цього періоду. Мета роботи — дослідження колоніалізму Вікторіанської епохи, її вплив на внутрішню та зовнішню політику.

Незважаючи на складні часи для нашої країни, постійне викликання світла та повітряні тривоги, ми не зупинили процес написання роботи. Справжній виклик для магістрантів та викладачів — показати агресору, що ми нічого не боїмося і нас ніщо не зламає, адже «Освіта збереже Україну!»

Підготувала І. Бикова

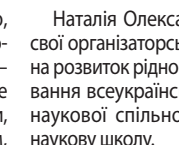
МІСЦЕ НАРОДЖЕННЯ — ФІЗМАТ, АБО ВІД СТУДЕНТКИ ДО ДЕКАНА

Наталія Олександрівна Пономарьова — керівник, місцем народження професійного та кар'єрного зростання якої є фізико-математичний ф-т.

Ще студенткою — допитливою, старанною, самостійною, відповідальною, активною, працьовитою — вона виявила свої лідерські якості. Саме ф-т, з його професійними викладачами, насиченим студентським життям, традиціями, став виховним середовищем, у якому відбулося формування особистості майбутнього декана.

Після закінчення з відзнакою ХНПУ імені Г.С. Сковороди (1994) Н.О. Пономарьова вступила до аспірантури. У 1998 р. захистила канд. дисертацію, одержала вчене звання доцента каф. інформатики (2007). Захистила докторську дисертацію, одержала звання професора (2020). Весь життєвий шлях Наталії Олександрівни переплетений з фізико-математичним ф-том, де вона впевнено крокувала шляхом, який привів її у 2018 році до посади декана ф-ту.

Наталія Олександрівна — досвідчений та висококваліфікований педагог, фахівець-новатор, за керівництвом якої на ф-ті здійснюється впровадження інноваційних пед. технологій і розробка сучасного навчально-методичного забезпечення. Професор каф. інформатики (з 2018 р.) Н.О. Пономарьова викладає базові курси, є гарантом освітніх програм «Інформатика в закладах освіти». Вона є автором більше ніж 160 публікацій.

Наталія Олександрівна спрямовує свої організаторські здібності не лише на розвиток рідного ф-ту, а й на формування всеукраїнської та міжнародної наукової спільноти, формує власну наукову школу.

За ініціативою та під керівництвом Наталії Олександрівни у 2021 р. на ф-ті започатковано роботу Музею історії науки, мета якого — створення освітньо-розвивального середовища для здобувачів освіти.

екскурсій для учнів закладів освіти м. Харкова, Харківської та інших обл. України.

За плідну професійну діяльність Наталія Олександрівна була нагороджена від ХНПУ імені Г.С. Сковороди Почесною грамотою «За вагомий внесок у розвиток вітчизняної науки та освіти» (2018 р.), званням «Людина року» (2019 р.), Подякою Харківського міського голови за високий професіоналізм, вагомий внесок у розвиток освіти і науки м. Харкова (2021 р.).

Сьогодні Наталія Олександрівна — це керівник, для якого притаманні здорові амбіції, що спонукують викладачів до нових проєктів. Вона справедлива та розсудлива людина, завдяки їй на ф-ті панує комфортне середовище для роботи та для навчання. Але найголовніше — це щира людина, цікавий співрозмовник, віддана дружина і любляча мати, гарна господиня, надійний друг!

9 листопада 2022 р. Н.О. Пономарьова святкувала свій ювілейний день народження. **Шановна Наталіє Олександрівно, колектив ф-ту щиро вітає Вас з ювілеєм і бажає міцного здоров'я, родинного затишку, творчого натхнення, душевної гармонії! Нехай з легкістю реалізуються всі намічені плани, а доля тішить приємними сюрпризами!**

Коллектив физико-математического ф-ту

ФОНД «ХАРКІВ З ТОБОЮ»

15 листопада відбулася зустріч ректора Юрія Бойчука із засновниками благодійного фонду «Харків з тобою» Оленою Рофе-Бекетовою й Гришию Маркевич.

Обговорювалися питання співпраці. Викладачі й студенти університету запрошені до роботи в різдвяному таборі на Закарпатті (м. Івшар) з 02.01.2023 до 14.01.2023. Метою роботи табору є організація відпочинку та психолого-педагогічної підтримки дітей з Харківщини. Представники Фонду ознайомилися з цікавими університетськими проєктами, зокрема

відвідали хаб «Дитячий універ» та лабораторію-клас «Нова українська школа» ф-ту початкового навчання. Сподіваємося на плідну співпрацю з Фондом «Харків з тобою» заради перемоги, миру і потужного інтелектуального розвитку нашого рідного міста.

Тетяна Довженко,

декан ф-ту початкового навчання

СТУДЕНТСЬКИЙ МЕДІАПРОЄКТ

До конференції, присвяченої 300-річчю від дня народження титульного українського філософа Григорія Сковороди, студенти українського мовно-літературного ф-ту підготували цікавий медіапроєкт — читання вірша Сковороди «De Libertate» («Про свободу») різними мовами світу.

Модератори проєкту — проф. О.О. Маленко і студент 4 курсу Є. Бондаренко, голова Спілки студентів та молоді ф-ту. Спочатку обрали поширені європейські мови — англійську, французьку, німецьку; потім додали польську й болгарську; далі вирішили доповнити східними мовами — китайською й турецькою. Усі переклади здійснювали самі студенти (українського ф-ту та іноземної філології), аспіранти, докторанти, випускники нашого ун-ту (нині відомі мовознавці); надсилали аудіофайли запису, незважаючи на простір і час — з усіх усюд, удень і вночі, аби зробити вчасно задумане. Відеомеседж вийшов дуже емоційний,

змістовний за своєю ідеєю, патріотичний і, головне, налаштований на перемогу України, її силу й волю.

А ще додамо: цей проєкт студентів виконали цілком професійно як на рівні візуального оформлення та аудіального супроводу декламації текстів, так і на рівні роботи звукооператора та відеорежисери.

Тож дякуємо нашому патрону, українському любомудрові Григорію Сковороді, який продовжує об'єднувати світ і людей, для яких найбільшою цінністю є свобода — Libertate!

Тетяна Собченко,

д. пед. наук, куратор з виховної роботи укр. мовно-літературного ф-ту

МІСІЯ СОЦІОЛОГА

Учаси, коли темрява поглинає більшість людей на планеті, коли немає надії та сил іти вперед і здається, що ми безсилі, — саме у цей час найбільше видно світло, що знаходиться всередині кожного з нас, те, до чого ми так прагнемо.

Професія соціального працівника є надзвичайно важливою та значущою в сучасному суспільстві, адже завдяки професійній діяльності кваліфікованих фахівців соціальної сфери багатьом людям, які наразі опинилися в дуже скрутному становищі, вдається подолати всі негативні обставини та повернутися до нормального життя. Для того щоб стати справжнім професіоналом своєї справи, варто мати певні особистісні якості, які є внутрішнім фундаментом у діяльності соціального працівника й соціального педагога. Саме на фахівців соціальної сфери покладено особливу місію — нести в суспільство фундаментальні загальнолюдські цінності, такі як щирість, доброзичливість, повага до людської гідності, без чого, безумовно, ефективна робота соціального працівника неможлива.

Абсолютно всі ми змінилися, ми стали інакшими. Немов усвідомили найголовніше: прагнення до людяності, добра та милосердя — це наша спільна місія та найголовніше в часи війни. Обернутися навколо, розплотити

очі, побачити цей світ та прийняти його в собі — перший крок на шляху до милосердя, зрозуміти, що є речі, які нам не підвладні, що ми не маємо сил змінити все, але ми можемо намагатися покращити життя своїм рідним, близьким, друзям, знайомим і врешті-решт самому собі, адже коли ми проживаємо максимально якісне життя, то і країна отримує щасливих працівників — рушіїв нашої перемоги!

Соціальна робота — унікальна професія, яка несе в собі не лише допомогу конкретним людям, а також надає приклад гуманного ставлення до людини. Внесок соціального працівника в життя суспільства великий і безцінний. Усе це не може не викликати великої поваги до діяльності соціального працівника.

Навряд чи існує інша сфера діяльності, де милосердя, людяність та співчуття відігравали б таку важливу роль, як у соціальній роботі. Тож до себе та оточення треба ставитися тільки з любов'ю, добром та завзяттям.

Поліна Литвин, Катерина Погоріла,

здобувачки 22 групи спеціальності «Соціальна робота»

ЦЕНТР ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Із квітня 2022 року попри воєнний стан в Україні Центр інклюзивної освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди продовжує активно працювати в онлайн-режимі.

Метою діяльності Центру є психолого-педагогічна підтримка здобувачів з ООП, а саме: проведення консультацій для керівництва ф-тів та викладачів ун-ту, які працюють в умовах дистанційного навчання.

У вересні було проведено вебінар «Стрес, стресові ситуації та шляхи їх подолання», а в листопаді — вебінар «Технічний супровід навчання здобувачів вищої освіти з ООП».

Кожна зустріч завжди супроводжується презентаційними матеріалами, різноманітними цікавинками та лайфхаками, які розміщуються на сторінці Центру, є у вільному доступі та можуть бути використані. Керівництво Центру

усіляко підтримує здобувачів з ООП, за необхідності надає відповідну допомогу щодо організації освітнього процесу.

Плануємо цікаві зустрічі історичного змісту, під час яких учасники ознайомляться з особливостями навчання здобувачів з ООП у різних ун-тах світу для використання світового досвіду на благо здобувачів, які мають особливі освітні потреби. Також із 2023 року плануємо надавати юридичну підтримку здобувачам з ООП.

Радо запрошуємо співробітників університету долучатися до зустрічей та співпраці!

Олена Казаченер, д. пед. н., проф.,

кер. Центру інклюзивної освіти

ІМЕННІ СТИПЕНДІАТИ

Академічна стипендія Президента України на I семестр 2022/2023 навч. р.
Козачок Євгенія Миколаївна — здобувач вищої освіти II (магістерського) рівня 2 р. навч. ф-ту дошкіль. освіти за спец-стю 012 Дошкільна освіта.
Сінчук Юлія Володимирівна — здобувач вищої освіти II (магістерського) рівня 2 р. навч. ф-ту початк. освіти за спец-стю 013 Початкова освіта.
Іменна стипендія Верховної Ради України на 2022/2023 навч. рік.
Курганський Андрій Романович — здобувач вищої освіти I (бакалаврського) рівня 3 р. навч. фізико-математичного ф-ту за спец-стю 014 Середня освіта (Інформатика).
Академічна стипендія імені Героя Небесної Сотні — Ігоря Костенка на 2022/2023 навч. рік.
Краснік Софія Євгенівна — здобувач вищої освіти I (бакалаврського) рівня 3 р. навч. ф-ту історії і права за спец-стю 014 Середня освіта (Географія).
Інна Манченко, ст. інспектор. навч. відділу

НАЙКРАЩІ СТУДЕНТИ ХАРКОВА

18 листопада з нагоди Міжнародного дня студента міський голова Ігор Терехов урочисто нагородив найкращих студентів міста Харкова.

За активну позицію, високі досягнення в навчанні, участь у науковій і громадській діяльності, формування інтелектуального потенціалу України міський голова оголосив подяку здобувачам вищої освіти 23 вишів нашого міста. Відзнаки від міського голови отримали і студенти Сковородинівського ун-ту: **Даніель Махмудов**, в.о. голови студентського парламенту ун-ту, ф-т історії та права, та **Анастасія**

Гладких, ф-т природничої, спеціальної та здоров'язбережувальної освіти.

Ігор Терехов наголосив, що сьогодні студентство тримає власний фронт, щодня наближаючи нашу Перемогу. Міський голова подякував студентам за активність і підкреслив, що вже незабаром їхні знання будуть дуже потрібні для відбудови нашого міста та рідної країни. Ми пишаємося нашими талановитими й активними студентами!

Наші випускники

НАГОРОДИ СЕРГІЯ ЖАДАНА

Видатний випускник та почесний доктор ХНПУ імені Г.С. Сковороди Сергій Жадан восени цього року отримав декілька міжнародних нагород.

21 жовтня Сергію Жадану вручили польську премію імені **Серхіо Вейра де Молла** за вагомий внесок у боротьбу в галузі прав людини. «*Гадаю, для України сьогодні ці питання нагальні та життєво важливі — російські окупанти позбавили тисячі наших співвітчизників елементарних прав та свобод. Власне, ця війна і ведеться нами за наші права, зокрема — за право лишатися собою*», — зазначив Сергій

Жадан. Письменник повідомив, що грошову складову премії в розмірі 10 000 злотих він інвестує в оборону Харкова.

23 жовтня Сергій Жадан отримав **Премію Миру від німецьких книговидавців** «за видатну мистецьку творчість та за його гуманітарне ставлення, з яким він звертається до людей, які воюють, і допомагає їм, ризикуючи своїм життям».

«Дякую німецьким книговидавцям та книгорозповсюджувачам за цьогорічну Премію Миру. Дуже важливо, що в німецькому інформаційному просторі присутня Україна... Ми маємо перемогти в цій війні, ми маємо захистити своє майбутнє. Тому нині кожен вияв підтримки української культури працює на нашу перемогу. Величезна подяка всім за солідарність!» — написав Жадан.

Вітаємо Сергія Жадана з престижними міжнародними нагородами, Сковородинівська спільнота пишається своїм видатним випускником.

ПИШАЄМОСЬ ПЕРЕМОЖНИЦЕЮ

Катерина Садурська, наша «золота рибка», випускниця ф-ту ФВ і спорту та аспірантури стала переможницею Чемпіонату світу з підводних видів спорту.

Катерина занурилася на глибину 92 метри. Це новий рекорд України й особистий рекорд для самої спортсменки. Вона стала першою в дисципліні вільне занурення, де спортсмени

пірнають без ласт, спускаючись углиб за допомогою мотузки. Свою перемогу Катерина присвятила українському народу й кожному українцю.

Довідка: Катерина — учасниця Олімпійських ігор 2016 р. із синхронного плавання, бронзова призерка Чемпіонату світу 2013 р., чемпіонка та призерка Чемпіонатів Європи 2010–2016 рр. З 2017 року Катерина завершила свою кар'єру синхроністики та почала займатися фрідайвінгом. Спочатку це було як хобі, але з часом перетворилося на професійне заняття, у якому Катерина досягла фантастичних висот.

І. Кривенцова, кер. Спортивного клубу

Золотий фонд університету

ФІЛОСОФСЬКИЙ ВСЕСВІТ ПРОФЕСОРА МАРІЇ КУЛТАЄВОЇ

Практично все життя професора Марії Дмитрівни пов'язане з нашим університетом, починаючи з 1970 року.

З того часу вона стала плідно займатися підготовкою педагогічних кадрів для України. Вона пройшла шлях у стінах педагогічного ун-ту від викладача до професора, одного з провідних науковців України в галузі філософії освіти. Її становлення як філософа відбулось у часи навчання в аспірантурі Інституту філософії НАН України, з колективом якого вона тісно співпрацює й дотепер.

Ще на початку 80-х рр. минулого століття вона першою у своїх працях поставила питання про інституалізацію філософії освіти, про дисциплінарне визначення цього напрямку досліджень на перетині філософії та педагогіки. Значний поштовх до інституалізації філософії освіти дала монографія М.Д. Култаєвої «Філософсько-педагогічні тенденції у сучасному ідеалізмі» (1988) та її докторська дисертація «Сучасні німецькі філософські концепції виховання: сутність та еволюція» (1991), де розглядаються можливості адаптації західної філософії освіти та виховання до української філософсько-педагогічної традиції. У річницю цих досліджень була сформована наукова школа соціально-антропологічно-і культурно-антропологічноорієнтованої філософії освіти.

Ця школа має свій оригінальний профіль інтеркультурних та міждисциплінарних досліджень у проблемному полі філософії освіти. Марією

Дмитрівною, фундатором школи, обґрунтовано цілісний підхід до формування гармонійно розвиненої людини, обґрунтовується суспільна значущість філософії освіти, розглядаються її актуальні проблеми в сучасних соціокультурних контекстах, аналізуються теоретичні можливості різних підходів та міждисциплінарних синтезів у спільному проблемному полі філософії освіти, культурної та соціальної антропології, а також соціальної філософії, виявляються освітні ризики й небезпеки, пов'язані з прискореним конституюванням суспільства знань, розкривається виховний потенціал суспільства знань, приділяється особлива увага філософському обґрунтуванню світоглядного та

національно-патріотичного виховання студентської молоді, стратегіям духовного оновлення українського суспільства та відповідним виховним практикам. Під керівництвом М.Д. Култаєвої підготовлено та захищено 32 кандидатських та 24 докторських дисертацій. Професор М.Д. Култаєва разом з учнями і колегами успішно займаються міжнародною діяльністю, встановлюючи і розширюючи контакти з польськими, німецькими та американськими освітніми філософами.

Професор М.Д. Култаєва разом з учнями і колегами успішно займаються міжнародною діяльністю, встановлюючи і розширюючи контакти з польськими, німецькими та американськими освітніми філософами.

МОЛОДИЙ УЧЕНИЙ РОКУ-2022

5 жовтня в змішаному форматі відбулась урочиста церемонія нагородження лауреатів і номінантів конкурсу «Молодий учений року-2022»

Конкурс щорічно організується з ініціативи Ради молодих учених при МОН України за результатами діяльності у попередньому році.

Рада молодих учених ХНПУ імені Г.С. Сковороди вітає: **Аліну Ігорівну Кривокозову**, редактора Центра міжнародної діяльності ХНПУ імені Г.С. Сковороди з отриманням свідчення ЛАВРЕАТА в номінації «Науковий Facebook блогер».

Сертифікати НОМІНАНТІВ конкурсу отримали:

Ольга Іванівна Башкір, д. пед. н., професор каф. освітології та ІП, голова Ради молодих учених ХНПУ імені

Г.С. Сковороди в номінації «Науковий проєкт»; **Анна Володимирівна Боярська-Хоменко**, д. пед. н., доцент, зав. каф. освітології та ІП у номінації «Науковий проєкт»; **Ірина Андріївна Небитова**, доктор філософії (PhD) зі спец-сті 011 «Освітні, пед. науки», викл. каф. початкової і проф. освіти, коорд. з виховної роботи ф-ту початк. навч. у номінації «Педагогіка»; **Тетяна Сергіївна Коптева**, доктор філософії (PhD) зі спец-сті 103 «Науки про Землю», викл. каф. суспільно-економ. дисциплін і географії в номінації «Науки про Землю»; **Станіслав Сергійович Науменко**, доктор філософії (PhD) зі спец-сті 015 «Проф. освіта», викл.

каф. східних мов у номінації «Педагогіка»; **Олена Андріївна Чехратова**, доктор філософії (PhD) зі спец-сті 011 «Освітні, пед. науки», викл. каф. практики англ. усного і писемного мовлення в номінації «Педагогіка»; **Оксана Григорівна Штонда**, к. пед. н., доцент каф. математики в номінації «Молодий методист року в галузі фізико-матем. наук»; **Тетяна Сергіївна Твердохліб**, д. пед. н., доцент каф. освітології та ІП у номінації «Науковий гурток».

Щиро вітаємо молодих науковців-сковородинівців та бажаємо подальших успіхів у науковій діяльності, наснаги та нових перемог!

ШАНА СКОВОРОДІ В БРАТИСЛАВІ

На Панській вулиці старого міста в Братиславі на будинку Інституту лінгвістики серця українців тишіть меморіальна дошка нашому видатному земляку Григорію Сковороді.

Дошка встановлена з нагоди 280-річчя від дня народження й має такий напис словацькою та українською мовами: **«Видатний український філософ-гуманіст і поет Григорій Сковорода (1722–1794) відвідав у 1745–1750 роках Братиславу».**

МУРАЛ ГРИГОРІЮ СКОВОРОДІ

Студенти факультету мистецтв розписали мурал до 300 років з дня народження Г. Сковороди на вул. Алчевських.

Організували й реалізували цю акцію доцент кафедри образотворчого мистецтва Дмитро Чаус та студенти: Надія Сидорова (головна натхненниця), Михайло Литвин та Денис Хом'яков.

ВОЄННА ПОЕЗІЯ

Між залюднених коридорів,
Обгорілих сигнальних веж
Моє місто знало кордонів,
Мов кохання знало меж.
У п'ятні силуети станцій,
Вхід в метро у режимі сну.
Я колись серед цих дистанцій
Я не вірила у війну.

Блокпости між знайомих кварталів,
На окремих друзях блок.

І поети зійшли з п'єдесталів,
Наче натовпом вбитий пророк.
Ти один. Між тобою й світом
Нитка штор, шар тонкий вікна.
Хтось сказав, що війна до літа,
Хтось порадив сто грам вина.
Я це місто люблю до молекули,
До тунелів минулих днів,
До старої на площі аптеки,
Де навпроти скрипав сидів.
У гріхах, у пляшках, помилках,
На межі реальності й сну,
У покинутих кімносх будинках,
Що цей рік не зустріли весну.
Я це місто люблю із тобою,
Й серед, так, перехожих людей,
Хоч не можу полишити без бою
Неприйнятних для мене ідей.
Оберть іншу ціль для тирю
Вчора, завтра й сьогодні теж.
Харків — місто життя і миру;
Хай не буде для нього меж!

Тетяна Старостенко, к. філ. наук, доцент кафедри англ. філології

Челендж

ЦИТУЄМО Г. СКОВОРОДУ

Студенти ф-ту початк. навч. завжди відгукуються на цікаві форми роботи. 31 листопада третьокурники під кер. кураторів доцентів Л.С. Філатової та В.О. Шищенко розпочали челендж мотивованих цитат Г. Сковороди в соціальних мережах.

Шодня з'являється нова цитата видатного філософа, яка мотивує, допомагає рухатися вперед і ніколи не здаватися перед обставинами. Такі цитати про цінність у житті, подолання складнощів і страху надихають, примушують замислитись, діяти: «*Світло відкриває нам те, про що ми в темряві лише здогадувалися*», «*Бери вершину і матимеш середину*», «*Не за обличчя судить, а за серце*», «*Хіба не любюв усе єдине, будує, творить, подібно до того, як ворожить руйнує?*», «*Світло бачиться тоді, коли світло в очах є*».

Кожну цитату здобувачі вищої освіти зображують у колажі світлин: те, що болить; те, що зігріває; те, що турбує; те, що ми любимо. Більшість колажів містять фото нашого рідного ун-ту, аудиторій, пам'ятників, подорожей до музею поета й філософа в с. Сковородинівка... А дехто турбує за своєю домівкою і знаходить підтримку в безсмертних словах Г. Сковороди: «*Не шукай щастя за морем*».

А ще наші студенти звернули увагу на те, де останніми роками можна було зустріти Григорія Савича. Так, філософ став героєм стріт-арту, муралів, навіть поштової марки, і це не могли не помітити наші студенти. Також студенти зобразили Григорія Савича очима сучасної молоді. Вийшло, на диво, органічно й цікаво (автор колажу: Юлія Носік).

Тож наш челендж триває. Авторами колажів до цитат Г.С. Сковороди стали Дар'я Васильєва, Аліна Горбань, Єлізавета Клокова, Вікторія Сергієнко, Ярослава Лубяна, Дарина Філоненко, Вікторія Бондар.

Лада Філатова, доц. каф. початкової і проф. освіти

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактори Юлія Лебеденко,
Ярослав Скидан
Дизайн, верстка
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідцтво
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
мовою

Надруковано в друкарні
ТОВ «ТЕМП-ЦЕНТР» м. Київ,
вул. Желябова, буд. 8/4, 03057.
Тираж 200 прим.